

Feb 1962

TIJDSCHRIFT

1 jaargang 1962 nr 1

DIENSTGEHEIM

MID-TIJDSCRIFT

1e Jaargang 1962, Nummer 1

MID-TIJDSCRIFT

uitgave Sectie G2-HKGS

Februari 1962

1e jaargang: nummer 1

Redactie: Luitenant-Kolonel E.Th. Poppe
Luitenant-Kolonel J.H. Gimbel
Luitenant-Kolonel G.H. Gaade
Luitenant-Kolonel H.A.V. Snoek
Majoor J.B. Lagaune

Adres: SMID
Orange Nassau-Kazerne
Harderwijk
Telefoon: 03410-2441

I N H O U D

	blz.
1. Voorwaard door Kolonel J.L. Hollertt, Hoofd Militaire Inlichtingen Dienst	2
2. Mededelingen van de redactie	4
3. Politiek overzicht	6
4. "Ken Uw tegenstander" Aanwijzingen voor het geven van instructie over dit onderwerp	8
5. Inlichtingen tijdens oefeningen	22
6. Wij vragen Uw aandacht voor	31
7. Voorbeelden uit de praktijk	33

=====

1. VORWOORD

IN TENEBRIS LUCENS

De bijbel leert ons, dat de maagden, die hun lampen wèl verzorgd hadden wijs waren, doch dat de maagden die verzuimd hadden brandstof in te slaan, dwaas waren.

De eersten waren paraat, toen de bruidegom kwam en er actie van hen werd gevraagd, de anderen kwamen te laat en vonden de deur gesloten.

Het embleem van de militaire inlichtingendienst is een brandende fakkel, omgeven door de woorden "in tenebris lucens", lichtend in de duisternis.

Ook deze fakkel, onze fakkel, moet brandend worden gehouden tijdens het wachten op de bruidegom en we moeten zorgen over olie te beschikken, wanneer de periode van rust is verstreken.

Het is dikwijls moeilijk in vredestijd de waarde van een goede inlichtingendienst te beseffen.

Wij begrijpen niet waartoe hij dient en het instand houden van een groot apparaat schijnt inefficiënt.

De Amerikanen dachten er ook zo over toen de oorlog in de Pacific voorbij was. In 1945 en de daarop volgende jaren schaften zij meer dan de helft van hun inlichtingendienst in het Oost-Aziatisch operatie-toneel af.

Het gevolg was, de overrompeling van Korea in 1950 en volledig gebrek aan inzicht in de situatie van de vijand gedurende de hierop volgende jaren.

Elk land moet zich er voor hoeden niet in dezelfde fout te vervallen.

Het is dan ook onze taak in het bijzonder, voortdurend te bouwen aan een grotere doeltreffendheid van onze militaire inlichtingendienst.

Een juiste waardering van onze dienst op alle bevelsniveaux is hiertoe noodzakelijk.

En nu hangt het af van U, G2 en S2 functionarissen, mannen van opleidingsinstituten, van MID-onderdelen en van CI-organen, hoe Uw superieuren U beschouwen en hoe zij U gebruiken.

Het hangt voor een groot deel af van Uw kennis, Uw volharding en Uw overtuigingskracht of U gebruikt, misbruikt of geheel niet gebruikt wordt.

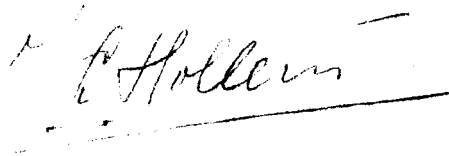
Om Uw kennis te verrijken, Uw zelfvertrouwen te versterken, Uw activiteiten te stimuleren is dit tijdschrift in het leven geroepen.

Bovendien zal het bijdragen tot het besef dat wij allen deel uitmaken van één gemeenschap met één gezamenlijk doel, namelijk dat wij licht brengen in de duisternis.

Indien ons tijdschrift hiertoe bijdraagt, zal het aan dit doel beantwoorden:

IN TENEBRIS LUCENS

HET HOOFD VAN DE MILITAIRE INLICHTINGENDIENST

J.L. Hollertt
Kolonel van de G.S.

2. MEDEDELINGEN VAN DE REDACTIE.

Indien de inhoud van de stukken dit nodig maakt, zal het blad Confidentieel kunnen worden geclassificeerd. Er dient echter te worden gestreefd de in te zenden copy zoveel mogelijk Dienstgeheim te houden.

In te zenden copy dient bij voorkeur in twee-voud getikt te zijn, doch dit is niet noodzakelijk.

Bijgevoegde schetsen bij voorkeur tekenen op oleaatpapier met Oost-Indische inkt.

Arceringen kunnen daarbij in potlood worden gedaan. Copy kan worden opgezonden aan het redactie-adres onder vermelding "Copy voor MID-tijdschrift".

Het streven zal zijn naar de volgende vaste rubrieken:

Politiek overzicht

Nieuwe uitgaven

Uit buitenlandse tijdschriften

Nieuwe voorschriften, instructiefilms, enz.

Fout en goed voorbeelden uit de geschiedenis van de MID.

Suggesties voor andere vaste rubrieken kunt U indienen.

Eventuele vaste medewerkers voor deze rubrieken kunnen zich bij de redactie opgeven. Zij, die stof vinden, geschikt voor deze vaste rubrieken, worden uitgenodigd ons dit toe te sturen.

De redactie geeft hierbij enige onderwerpen waarover zij copy gaarne tegemoetziet:

Ervaringen van bataljons-, afdelings- en brigade S2 tijdens grote oefeningen.

Ervaringen ten aanzien van opleiding van de troep op het gebied van inlichtingen.

Voorbeelden van inlichtingenaspecten verwerkt in oefeningen.

Ervaringen ten aanzien van veiligheid, in het bijzonder in het buitenland.

Ervaringen tijdens herhalingsoefeningen.

Practische uitwerking van taak van de S2 bij parate eenheden.

Suggesties ten aanzien van abc-opleiding.

Dit tijdschrift dient functioneel te worden beschouwd.

Het behoort thuis op de Sectie S2. Bij overplaatsing dus overgeven aan Uw opvolger!

3. POLITIEKE ONTWIKKELING.

Hoewel de russische eisen voor een oplossing van het duitse vraagstuk en de kwestie Berlijn - t.w. een erkenning van het bestaan van twee duitse staten en de vorming van een "vrije" stad Berlijn - werden onderstreept door het optrekken van een muur in Berlijn, heeft de eensgezinde houding van de westerse mogendheden v.w.b. hun rechten en de handhaving daarvan, mede gesteund door de genomen militaire maatregelen, de door de Sovjet-Unie in eerste instantie ultimatief gestelde termijn voor een oplossing doorbroken. De thans op diplomatiek niveau uitgevoerde sondages naar een basis, waarop onderhandelingen mogelijk zijn, vinden voor zover het de werkelijke onderhandelingen zal aangaan een zekere remmende werking in het standpunt van generaal de Gaulle, die voorop stelt dat onderhandelen onder dreigementen bij voorbaat moet worden uitgesloten. Dit in zekere zin gunstige element, dat een overhaasting uitsluit, is wenselijk, omdat elke oplossing voor het probleem Berlijn van tevoren behoort te worden getoetst op de mogelijkheden voor het later scheppen van nieuwe crises. Immers moet de oplossing van het duitse vraagstuk worden gezien als een langdurige procedure, wil men een ernstig gewapend conflict vermijden.

Dit neemt geenszins weg, dat ondertussen door de zgn DDR met een groot aantal maatregelen op kleinere schaal wordt getracht de contrôle op het verkeer in en naar Berlijn de facto te vergroten. Hierbij kan de mogelijkheid voor het ontstaan van min of meer ernstige incidenten niet geheel worden uitgesloten. Opmerkelijk is dat in een dergelijk geval het initiatief steeds zal liggen bij de zgn DDR en niet bij de russische bezettingstroepen.

In het beeld van de koude oorlog tegen het Westen tekent zich ook duidelijk de druk af, welke door de Sovjet-Unie zowel tegen Noord/Europa (Finland, Noorwegen, Zweden en Denemarken) als tegen Zuid Europa (i.c. Griekenland) door het zenden van nota's wordt uitgeoefend. In het propagandistisch geheel speelt het psychologisch gebruik van de term "Westduits revanchisme" een belangrijke rol, teneinde de bevolking van de verschillende

Nato-landen, welke destijds door Nazi-Duitsland waren bezet, te beïnvloeden.

Op het wereldomvattende front verlenen de Sovjet-Unie en zijn satellietlanden aan elke actie, welke zich tegen één of meer westerse mogendheden richt, hun steun zoals o.m. bij de kwestie Nieuw-Guinea, de kwestie Koeweit, de Indiase agressie tegen Goa enz. Bij de leiding van de V.N. treft men thans het beeld aan, dat de secretaris-generaal Thant een achttal onder-secretarissen heeft, waarvan twee behoren tot het Oostblok (Rusland en Tsjecho-Slowakije), drie tot de A.A.-landen (India, VAR/Egypte en Nigeria), één tot Europa (Frankrijk) en twee tot Amerika (V.S. en Bolivia). Men kan hierbij stellen, dat het Westerse element maar zeer beperkt is vertegenwoordigd. Bovendien verkeert de V.N. momenteel zowel door de acties in de Kongo als door de negatieve houding van de Veiligheidsraad in de kwestie Goa in feite in een malaise. Immers was de V.N., welke volgens zijn doelstelling als scheidsrechter bij geschillen hoort op te treden, in de kwestie Katanga zelf partij! En dit bovendien bij een interne kwestie, welke handelt over de staatsstructuur waarbij de keuze ligt tussen eenheidsstaat of federatieve staat.

De vele thans nog zonder wapenen behandelde problemen geven de basis voor een "vreedzame coëxistentie" (i.e. koude agressieve oorlog) een relatief smalle ondersteuning. In Europa vragen de Duitse kwestie, Berlijn en eventueel de verhouding Rusland-Finland om een oplossing, in het Midden-Oosten wordt de stabiliteit onder meer belaagd door Irak's aanspraken op Koeweit en door de positie van Nasser sinds het uiteenvallen van de VAR, in Azië is nog geen oplossing gevonden voor Laos en Nieuw Guinea, in Afrika duurt het rumoer rond Kongo, Algerië en andere staten voort, en in Zuid-Amerika tracht Cuba zijn invloed uit te breiden. Een vermindering van de politieke spanning en dreiging zal dan ook slechts zeer langzaam en uiterst voorzichtig naderbij kunnen worden gehaald.

4. OPLEIDINGSASPECTEN.

VOORWOORD.

De redactie heeft gemeend in dit eerste nummer enige aandacht te moeten besteden aan de opleiding. Hiertoe zijn een tweetal onderwerpen belicht waarin U lesstof vindt opgenomen welke U bij de instructie en oefeningen zoudt kunnen gebruiken.

KEN UW TEGENSTANDER

Algemeen.

Onder dit onderwerp is opgenomen datgene wat volgens de redactie over onze potentiële tegenstander dient te worden verteld aan de troep. Het sluit aan op de lessen Fundamentele voorlichting, waarin de ideologische achtergrond van het communisme wordt behandeld.

De communistische strijdkrachten.

U weet uit de voorlichting over het communisme, dat dit communisme de vrije wereld waarvan wij deel uitmaken bedreigt. Het stelt zich ten doel de macht over de gehele wereld te veroveren, waarbij de laatste jaren blijkt dat het dit hoopt te bereiken langs de weg van wat wordt genoemd "vreedzame coexistentie".

Deze vorm van vreedzaamheid is echter helemaal niet zo vreedzaam. De communisten trachten op alle mogelijke manieren de vrije wereld te bewerken, te bedreigen, onder dwang te zetten en economisch te treffen.

Vooraf wordt getracht verdeeldheid te zaaien.

Zij hitsen de ex-koloniale landen op en spelen de rassen tegen elkaar uit.

Tevens is hun doel om de geest van de mens te bewerken en zo om te vormen, dat de mens in de wereld denkt en doet zoals het communisme dit wil.

Als machtsmiddel heeft de leider van het communisme Rusland een grote strijdmacht.

Er is sprake van 175 divisies, een zeer groot aantal vliegtuigen en een sterke vloot, vooral onderzeeboten.

Daarnaast hebben de satellietlanden sterke strijdmachten.

(Tijdens een les zou U mogelijk op een kaart de krachtverhouding Oost-West kunnen weergeven).

Natuurlijk kunnen al deze troepen niet alleen maar in West-Europa worden ingezet.

De soldaat.

Zoals U weet wordt de kracht van een leger o.a. bepaald door

- sterkte
- de soldaat
- materieel
- de mentale instelling.

Laten we daarom eerst eens de Russische soldaat bekijken.

Wat zijn nu de sterke en zwakke kanten van deze soldaat?

Sterkte punten zouden we kunnen noemen:

- gehardheid
- gewend aan ontberingen
- gewend aan ijzeren discipline
- grote vaardigheid in het terrein
- goed improvisator
- zeer snelle ingraver en goede camouflage.

Enkele zwakke punten zijn:

- weinig initiatief
- kan slecht het hoofd bieden aan verrassing
- voelt zich alleen onzeker
- is op zijn best in groot groepsverband, wat juist in een moderne oorlog niet meer kan
- vocht in WOII pas goed nadat gespeeld was op vaderlandslievendheid.

De communistische ideologie sprak, ondanks vele lessen hierin, niet tot de soldaat. Hoe zal hij zich voelen als hij zal moeten vechten buiten Rusland?

Hoe ziet hij eruit?

Laat tijdens een los een soldaat zien in velduniform. Wijs op het verschil in rangonderscheidingstekenen tussen een sld, oo en off.

Laat een afbeelding zien van zijn uitrusting. (Het voorschrift Russische uniformen is reeds in druk)

De communistische partij heeft een strenge contrôle op het leger en de soldaat. Er zijn zeer veel informanten in iedere compagnie, die alles aanbrengen.

(U vindt over de Sovjet soldaat meer uitgebreide stof in de Le-gerkoerier Nov. '59 en de Infanterist Juli 1960).

Opleiding.

De soldaat wordt opgeleid, zoals dat ook bij ons gebeurt.

Veel tijd wordt echter besteed aan zijn ideologische vorming.

De opleidingstijd per dag is veel langer dan bij ons. Dit gaat 's avonds door met lezingen, enz.

Verlof kent hij niet en indien gestationneerd in bijv. Oost-Duitsland, dan gaat hij alleen enkele malen per maand uit in groepsverband.

Er worden veel oefeningen gehouden in groter verband, doch er worden ook veel pelotons- en compagniesoefeningen gehouden. Veel oefeningen worden overgedaan als iets niet helemaal goed gaat. De geoefendheid is vrij hoog, ook al omdat de soldaat 3 jaar opkomt voor eerste oefening.

De organisatie.

Laten we eens zien hoe een Russisch bataljon eruit ziet vergeleken met ons eigen bataljon.

Beide bataljons kennen een staf- en een verzorgingsclement, doch kijk eens naar de sterkte.

Bij Ned. bataljon: $\pm$ 200 man

Bij Russ. bataljon: $\pm$ 75 man

Zij hebben weinig verzorgingspersoneel.

Zo hebben wij een geneeskundig peloton à $\pm$ 40 man en zij hebben daarvoor slechts 4 man.

Wij eisen een goede verzorging voor de man, doch zij kijken hier vrijwel niet naar. Als er naar genoeg benzine en munitie is, dan is het wel goed.

Ook hebben zij vrij veel personeel om het materieel in stand te houden, zoals monteurs, doch alles bij elkaar veel minder dan wij.

De beide bataljons hebben ieder drie tirailleurcompagnieën.

Dat is dus gelijk, doch ook hier is er een groot verschil.

Ned.Cie: + 170 man

Russ.Cie: + 105 man

Hoe komt dit nu?

Laat nu zien:

Ned.pel: + 40 man,

Russ.pel: + 30 man,

wpns: 3 brens
3 baz 3,5

wpns: 3 mitrs
3 RPG-2

Ned.ost: 8 man,

Russ.ost: - man,

wpns: 1x57 tlv
1xbren/aff

wpns: -

Ned.ostpel van cie:

Russ.ostpel van cie:

3 mrn-82 mm

-

Zoals U weet kennen wij nog een ondersteuningscompagnie,
daarin zitten: Laat mensen dit zelf beantwoorden.

(Pers + 160 man, wpns: 4 mitr .30, 4x mr 4.2, 8x 106 tlv).

Ook de Russen kennen dit en zij hebben beschikbaar:

+ 130 man, wpns: 3x 57 mm KNAT - 4xB10 tlv - 2xB11 tlv -
6x ZPU-2 - 6x82 mm mrn.

Vergelijk dit nog eens even naast elkaar.

Recapitulatie:

Nederlands bataljon:

+ 850 man

Hoofdwapens:

4 - 4.2 mrn
9 - 81 mm mrn in tircien
8 - 106 tlv

Nederlandse tirailleurcompagnie:

+ 170 man

tirpel:

+ 40 man

Russisch bataljon:

+ 520 man

Hoofdwapens:

3x57 KNAT - 4xB10
2xB11 - 6x82 mrn -
6xZPU-2

Compagnie:

+ 105 man
9 mitr - 9 RPG-2
3x clesmitr

Peloton:

+ 30 man -
3 mitr -
3xRPG-2

Het Russisch bataljon is geheel gemotoriseerd. De tirailleurs
in gepantserde wielvoertuigen, doch de gehele ondersteuning op

gewone trucks.

(Vertel bij de les dat onze bats ook worden uitgerust met gepantserde voertuigen, hetzij rupsvoertuigen, hetzij wielvoertuigen).

Het is nu noodzakelijk dat U bij een les dia's of opidia's laat zien van

Russische mitrailleurs RPD - ciesmitr - (RP46)
terugstootloze vuurmonden B10 - B11
57 mm antitank
mortier van 82 mm M37 of M43
BTR 152.

Indien U tijd beschikbaar heeft is het nuttig nog iets in grote lijnen te vertellen over het Russisch regiment dat bestaat uit:

drie bataljons als boven
een tankbataljon á 30 middelbare tanks
ondersteuning 6 x 120 mm mortieren
6 x 85 apat
verkenningeskadron waarin
5 x PT76
3 x BTR50P
6 x BTR40 (wordt verm.vervangen door
beaver)
totaal mankracht: 90

Laat bij een les nu zien dia's of opidia's of wandplaten van

T54 tank
120 mm mortier achter truck
85 mm apat.

Indien tijd beschikbaar en indien blijkt dat de man gemakkelijk opneemt ook nog de beaver, BTR50P en PT76.

Het optreden van de Russische eenheden.

U kunt bij een les hierover het beste uitgaan van wat de troep in de voorste lijn ziet, van een aanvallende Russische eenheid bijvoorbeeld:

De aanval.

Onze compagnie is in de verdediging. U als soldaat zit met Uw

maat Pietersen in een schuttersput en bent bewapend met geweer (cq. bren).

De verwachting is, dat de vijand ieder ogenblik kan aanvallen. U heeft in de afgelopen periode vijandelijke patrouilles gezien. De vijand heeft getracht mijnen enz. tevoren op te ruimen, doch is hierin slechts tendele geslaagd.

Commandanten zijn met kleine groepen naar voren geweest om onze opstellingen te verkennen. Er is reeds gevraagd met artillerie en mortieren.

Plotseling wordt het vuur heviger en overal springen de granaten. Dit duurt $\pm$ 15 minuten. U zit weggedoken in Uw putje en wordt niet getroffen.

Plotseling hoort U de sergeant Jansen roepen: "De vijand valt aan"!

U ziet voor U op $\pm$ 300 m recht op U afkomen drie tanks welke vuren en daarachter ongeveer 75 infanteristen te voet.

U ziet vaag dat buiten Uw sector nog meer tanks en infanterie optreden, doch hieraan besteedt U geen aandacht.

De vijandelijke artillerie gaat door met vuren.

U hebt geen contact meer met sergeant Jansen.

Wat doet U?

Heeft het zin te vuren op de tanks?

Neen, want Uw geweermunitie heeft hiertegen geen uitwerking. Alleen als een lid van de bemanning zijn hoofd uit de toren steekt, dan kunt U daarop vuren.

Wel kunt U vuur openen op de infanteristen.

Let wel: U moet meehelpen de infanterie te scheiden van de tanks.

U opent dus vuur op de infanterie.

De ondersteuning bij de aanval.

Op 250 m afstand en iets naar rechts ziet U een stuk geschut met 5 man erop komen aanrijden zonder trekker.

Het stuk stopt, de bediening springt eraf en begint het stuk te draaien. Wat is dit? Juist het is een 85 mm antitank kanon, maar dit geschut kan ook op ieder ander doel vuren. Ook kunt U verwachten de 57 mm at en de tlv's in de vijandelijke voorste lijn te zien opduiken.

Intussen zijn de tanks genaderd tot op 100 m, maar de infanterie vordert langzaam en gaat telkens in dekking, mede als gevolg van het vuur van Uw compagnie.

U kunt dus het vuur openen op de stuksbediening en deze heeft weinig bescherming als ze het stuk wil bedienen.

Ziet U door het schild van het stuk geen bediening, dan blijft U vuren op de infanterie, doch houdt het kanon in de gaten.

De tanks.

U ziet nu dat een tank wordt getroffen door een bazookagranaat. Hij stopt en de bemanning springt eruit. Ook hier kunt U op vuren.

Een tank rijdt nu recht op U af maar vuurt met kanon en mitrailleur over U heen. U duikt, vlak voor hij bij U is, in Uw put en hij dendert over U heen. Bent U uitgerust met een benzinefles tegen tanks, dan moet U vlug handelen en hem achter op de tank gooien. Pietersen die een schiettap heeft, kan hem mooi gebruiken met een energa-granaat en de zwakke achterkant treffen. Meestal stopt de tank, maar hij kan blijven vuren.

De bazooka van het peloton kan hem verder buiten gevecht stellen met een schot van opzij. De derde tank rijdt door. Maakt U zich daarover geen zorgen, want onze tlv kan deze wel aan. Vaak worden tanks begeleid door gemechaniseerde artillerie. Deze stukken lijken op een tank doch zijn van boven open. Hierin kunt U dus een handgrnaat deponeren welke het wapen uitschakelt.

Vervolg aanval.

De vijandelijke infanterie ligt nu ook onder ons mortiervuur, dekt zich en geeft zwak vuur af.

Is deze aanval nu voorbij? Beslist nog niet en U kunt verwachten, dat de vijandelijke artillerie weer op U gaat vuren en een nieuwe aanval zal kunnen volgen. Een mitrailleurploeg brengt op 200 m een wapen in stelling. Ziet U dit dan vuren? Ziet U een man door een kijker turen, dan is dit een commandant of een artillerie-waarnemer.

Indien U de kans krijgt, dan zo spoedig mogelijk buiten gevecht

stellen want hiermede schakelt U de leiding uit of de artillerie-ondersteuning. Een goed doel vormt ook personeel met draagbare radio's.

Infanterie gemechaniseerd.

Geef verder aan dat de vijandelijke infanterie ook met de BTR152 kan volgen achter de tanks. Indien dit het geval is, dan vuurt U op de mitrailleurbediening welke boven de wagen uitsteekt. Vertel de man dat een handgrnaat in de open wagen de gehele bemanning uitschakelt.

Is er ergens in het voorterrein een flinke sloot of zoiets dan zal de BTR152 daar stoppen en de infanterie springt eruit. Uw man moet dit weten want daarop moet hij bedacht zijn en deze infanterie weer direct onder vuur nemen.

De 57 mm tlv, de bazooka en de energa-granaat kunnen de BTR152 uitschakelen, daar deze wagen zeer licht gepantserd is.

Voorbeelden.

Het is nu gunstig als er bij de les enige actie foto's met de epidiascoop worden geprojecteerd om het geheel levendiger te maken (zie hiervoor bijgevoegde voorbeelden.)

De foto's uit het handboek van de soldaat lenen zich hier ook toe. Vraagt U regelmatig aan de klas wat ze zien.

Rivierovergang.

Tot slot kunt U de man iets vertellen hoe hij een rivierovergang ziet als verdediger. Vertel hem iets over de PT76 lichte tank, de amphibische K61 en BAV waarmede infanterie en wapens overgaan. De tanks kunnen hier niet mee over. Hiervoor moeten vloten worden gebouwd. Dit vergt tijd en zolang de rivier onder vuur blijft, is dit niet mogelijk.

Wanneer de K61 en de BAV aan de oever komen, zal de infanterie hier normaal uitspringen. Dus ook nu weer vuur openen.

Varende is een deel van de infanterie achter het zeer lichte pantser, doch een deel zal hier boven uitsteken. Ook hierop kan worden gevraagd. Op de voertuigen en de PT76-tank zelf vuren al-

leen de terugstootloze vuurmonden, bazooka's en de 12,7 mitrailleur.

Wanneer men wapens, zoals een 85 mm apat uitlaadt, dan kan ook gevraagd worden op de bediening.

Een groot voordeel is, dat het nog al lang zal duren voor de infanterie zijn BTR152 over heeft.

Dit gebeurt nl. pas, nadat voldoende tanks met vloten over zijn. U begrijpt wel, dat vooral, voordat tanks over zijn, een tegenaanval door onze reserve, de meeste kans op succes heeft.

Daarvoor moet U in de voorste lijn echter meewerken, door de vijandelijke infanterie zo dicht mogelijk bij de oever te stoppen, zodat er geen vloten gebouwd kunnen worden.

Vooraf het uitschakelen van 's vijands genie is zeer belangrijk. Immers, hier valt en staat zijn overgang mee.

De Sovjet heeft dit ook onderkend en maakt thans gebruik van zgn. snorkels op de tanks, waardoor zij door een rivier ook onder water kunnen rijden. De Amerikanen hebben deze zgn. snorkels ook en oefenen daarmee.

Het aanbrengen van deze snorkels vergt wel wat tijd en na overgang moeten ze er z.s.m. weer af, d.w.z. dat de bemanning + 20 minuten uit het voertuig moet.

Toch blijven de vloten en bruggen nodig en veel tanks zullen hiervan blijven gebruik maken.

Wijs erop, dat de vijand ook overgaat met allerlei geïmproviseerde middelen.

Geef, indien nog tijd beschikbaar, enige actie foto's van rivierovergang met de epidiascoop of anders met de wandplaten. Ook kunt U een aantal foto's op borden zetten en na afloop de klas hier langs laten gaan. Goede onderschriften zijn nodig.

U kunt na afloop van deze lessen ook regelmatig foto's en modellen op de compagnie plaatsen. Men zal er thans interesse in hebben, daar het geheel thans meer spreekt.

Vanzelfsprekend zult U bij een los één en ander moeten herhalen, gebruik makend van wandplaten, foto's, enz.

Laat de man daarbij aangeven welk soort materiaal hij ziet en waarvoor dit wordt gebruikt, zoals terugstootloze vuurmond voor antitank, BTR152 gepantserd personeelsvoertuig.

Verkenningseenheden dienen deze onderwerpen in uitgebreidere vorm te krijgen.

Bij tankeenheden dienen de antitank- en tankeenheden meer te worden benadrukt.

Genieeenheden dienen meer aandacht te besteden aan overgangsmiddelen en mijnen. (Zie o.a. brief 1 LK G2/80005, dd. 10 Juni 1961: Instructieplaten Russische mijnen).

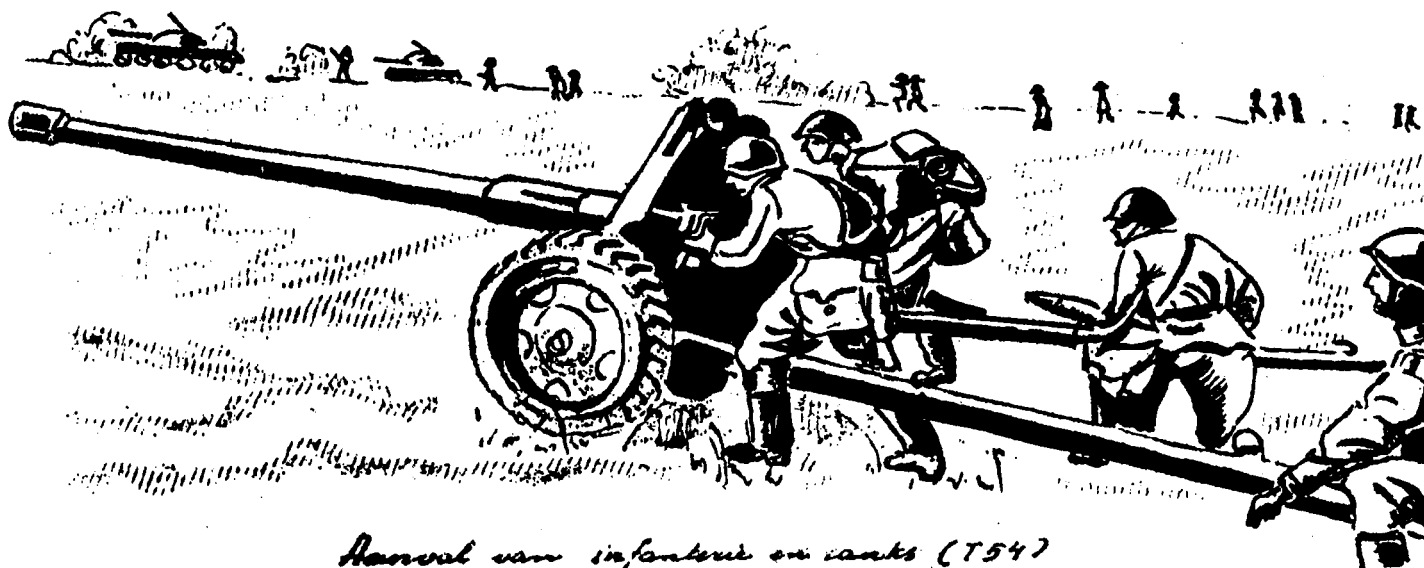
Bij geneeskundige eenheden dient bijzondere aandacht te worden besteed aan de behandeling van vijandelijke gewonde krijgsgevangenen en op hen aangetroffen documenten.

Bij artillerieeenheden dienen de waarnemers en liaisonofficieren extra lessen te krijgen in organisatie, materieel en optreden vijand.

Bronnen

- wandplaten CWI (na gereedkomen)
- artikelen in "Infanterist" en "Legerkoerier" over de soldaat, het Russisch bataljon, wapens, enz.
- Handboek voor de soldaat
- foto-documentatie SMID en 101 MIDCompagnie
- tijdschrift herkenning, vanaf nummer 5-1958
- modellen (na gereed komen)
- stencils SMID welke iedere S2 worden verstrekt
- publicaties over tactiek Sovjet strijdkrachten in het bijzonder over lagere eenheden, welke binnen niet al te lange tijd zullen worden verspreid.

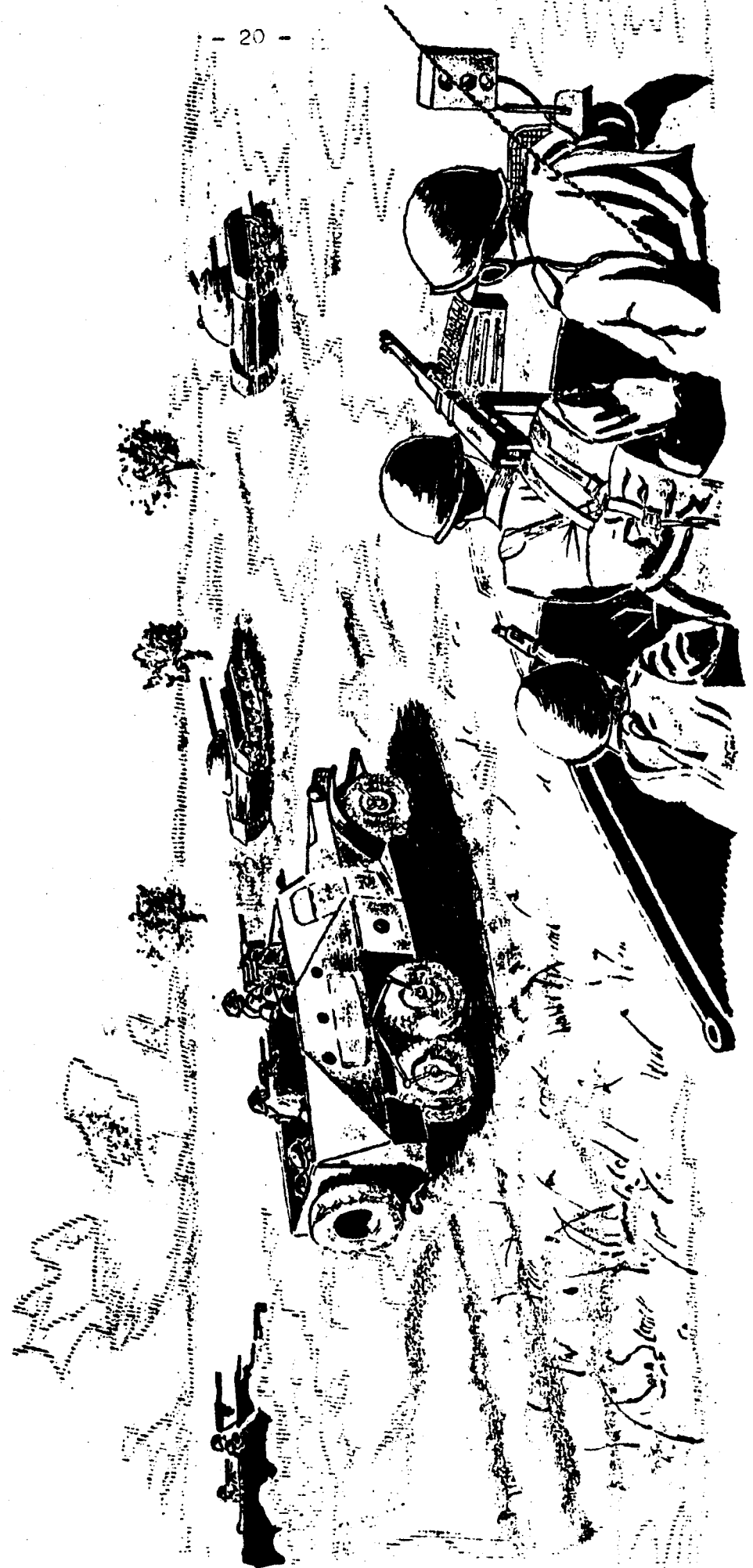

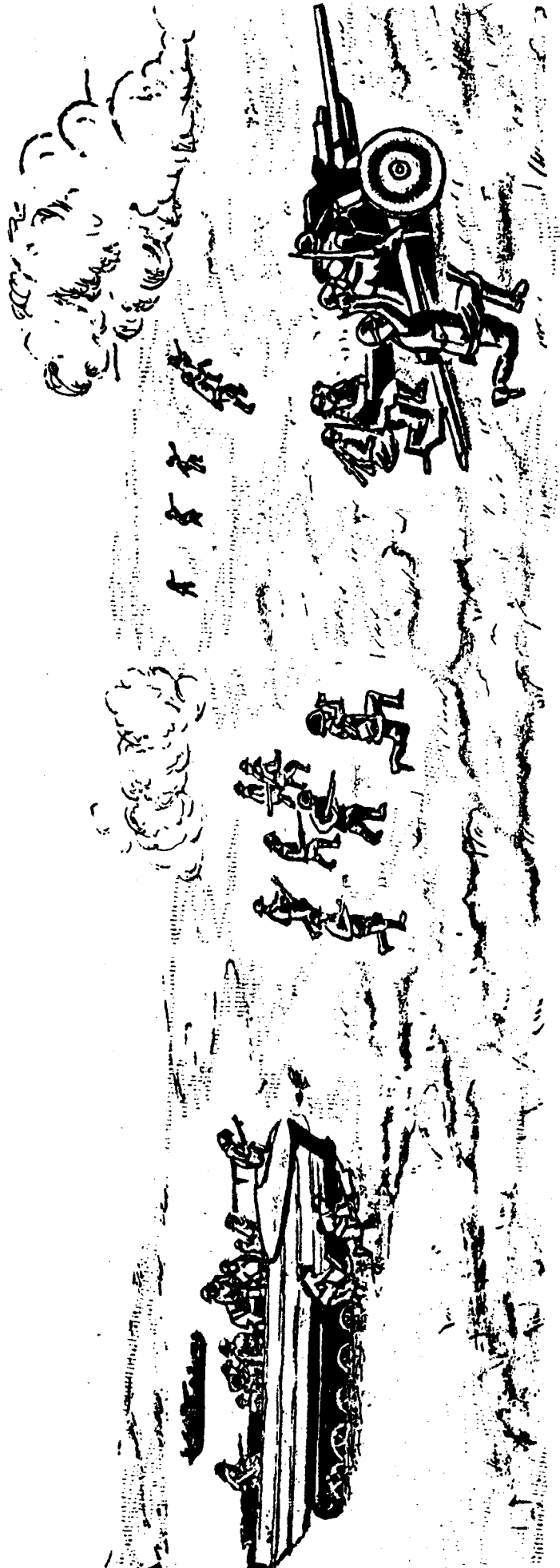

*Aanval van infanterie en tanks (T54)
ondersteund door 85mm die kanon
(85mm apert is zelfde vuurmond doch met
een kleine motor op effectieven)*

*Infanterie verlaat de BTR 152 in de aanval om het
gewicht te overnemen voort te zetten.*

5. AANWIJZINGEN t.a.v. HET VERWERKEN VAN INLICHTINGEN EN VEILIGHEIDSASPECTEN IN OEFENINGEN.

De Oefen Vijand

De gegeven inlichtingen en veiligheidslessen dienen zoveel mogelijk in oefeningen te worden verwerkt en door de S2 geïnitieerd, zulks in overleg met de S3.

Nog te veel werkt de S3 tijdens oefeningen volgens het boekje, zonder zich iets aan te trekken van de weinig realistische oefenvijand, terwijl hij onder oorlogsomstandigheden juist werkt op de, door de S2 verstrekte gegevens.

Uiteraard is het niet mogelijk een oefen-vijand samen te stellen die geheel overeenkomt met de werkelijkheid.

Het is echter wel mogelijk, de vijand zo realistisch mogelijk, en als agressor herkenbaar, voor te stellen, en wel door:

- a. De vijandelijke onderdelen zodanig samen te stellen, dat zij gelijken op de Russische onderdelen, o.a. door gebruikmaking van zoveel mogelijk gevarieerde onderdelen, voertuigen en wapens.
- b. Het tactisch optreden van de oefenvijand z.v.m. te doen gelijken op het Russische optreden; bijv. het optreden van de tank/infanterie/ondersteuningswapen-teams (zie ook "Ken Uw Tegenstander").
- c. De manschappen, voertuigen enz. van de oefenvijand duidelijk als agressor herkenbaar te maken.

(zie ook brief 1 LK nr. G2/77560 dd. 15 Mrt '61 t.a.v. Gebruik van Agressorranderscheidingstokken en helmkammen)

Indien een bataljon wordt geoefend, kan de S2/S3-sectie van een ander bataljon worden belast met de leiding van de "vijand". Dit andere bataljon levert hiertoe de nodige troepen, bijv. een gemotoriseerde tirailleurcompagnie, twee groepen terugstootloze vuurmonden, een peloton mortieren 4.2 inch, een cavalerie verkenningspeloton, een verkenningsgroep, een batterij gemechaniseerde artillerie (welke optreedt als SP) en enige dummy tanks. Deel tevens in, enige artilleriewaarnemers en een artillerie lsc, alsmede één licht vliegtuig.

Hiermede hebben we een vijand samengesteld die kan optreden met

een variatie van wapens en voertuigen.

De S2 van het te oefenen bataljon heeft nu een goed uitgebalanceerde "vijand" tegenover zich en kan met zijn verzamelorganen effectief aan het werk.

Ook de S2 van de "vijand" heeft een groot aantal verzamelorganen en kan dus eveneens geoefend worden als sectie tegenover het te oefenen bataljon.

De S2 "vijand" zal het plan kunnen ontwerpen, op welke wijze de oefenvijand moet worden ingezet, rekening houdend met de tactiek van onze potentiële tegenstander.

Hulpverleners of de brigadestaf (leiding) kunnen dit plan aanvullen.

Het geheel moet in het plan S2 "vijand" worden vastgelegd.

Het optreden van de oefenvijand moet zodanig zijn, dat het beeld, dat de S2 van het te oefenen bataljon, hieruit verkrijgt, de S3 moet noodzaken, hierop te reageren.

Verdere aanvulling van de gegevens voor de S2 kunnen komen uit tevoren gebriefde krijgsgevangenen en enkele documenten.

Op deze wijze voorbereide oefeningen verhogen m.i. de waarde van bataljonsoefeningen.

Op kleinere schaal kan hetzelfde bij compagniesoefeningen toegepast worden, vooral als een compagniesgevechtsgroep wordt geformeerd.

De S2-sectie moet bij deze oefeningen worden ingeschakeld, moet steun verlenen en zorgen dat het inlichtingenaspect goed tot zijn recht komt.

Gemaakte fouten tegen rapportage, behandeling krijgsgevangenen, veiligheid, enz. moeten de te oefenen troep en commandanten bekend worden gemaakt, zo mogelijk direct na de oefening of tijdens rusten.

Inlichtingendienst.

De werkzaamheden ten aanzien van de inlichtingendienst kunnen zeer goed worden ingevoegd.

a. Rapportage.

Bijzondere aandacht dient te worden besteed aan de meldingen over de vijand.

De punten: wie, wat, enz. moeten er systematisch in voorkomen.

Er moet op worden gewezen, dat het verbindingsnet hierdoor extra belast wordt, daar veel punten nader moeten worden opgevraagd. Vergeet men de locatie, dan moet de S2 hier weer om vragen enz.

De S2-sectie kan de netten bij bijv. compagniesoefeningen uitluisteren en de fouten optekenen.

De aandacht moet er op worden gevestigd, dat vele zaken, die gemeld hadden moeten worden, niet gemeld zijn. Men vergeet vooral de zgn "negatieve" meldingen door te geven.

Zorg, dat er tijdens de oefeningen iets te melden valt, ook al is er geen agressor aanwezig. Laat de leiding de meldingen doorgeven, die tevoren door de S2 in het draaiboek zijn ingelast.

Een goede briefing van de hulpleiders is nodig en werpt zijn nut af.

Alle fouten moeten met de compagnies- en pelotons commandanten worden besproken, zodat hen duidelijk wordt, wat het gevolg is van foutieve meldingen.

b. Krijgsgevangenen.

Zorg, dat regelmatig krijgsgevangenen kunnen worden gemaakt bij oefeningen, teneinde:

- (1) de techniek van behandeling en afvoer te beoefenen;
- (2) bij bataljonsoefeningen, van de krijgsgevangenen (door ondervraging), gegevens voor de S2 te kunnen verkrijgen.

Het eerste is gemakkelijk in te voegen, doch regelmatige controle hierop is nodig. Fouten dienen in de nabespreking te worden behandeld (direct na de oefening en niet een week daarna).

Het tweede punt vergt meer voorbereiding.

De krijgsgevangenen moeten nl. zorgvuldig worden gebriefd en zij moeten hun verhaal kennen; een verhaal dat past in de oefening. Zij moeten zich in de vijandelijke situatie hebben

ingelooft. Zij zijn niet meer soldaat Pietersen van het bataljon IJ uit Ermelo, maar de soldaat Iwan van het 120 Gemechaniseerd regiment.

Laat hen, die redelijk Frans, Duits of Engels spreken, deze taal rustig gebruiken. Dit verhoogt de waarde van de ondervraging. Doch dit alles dient te zijn geregeld en niet aan de man zelf te worden overgelaten.

De krijgsgevangenen dienen nauwkeurig te weten, wat ze maximaal mogen vertellen en hoe ze moeten optreden. De één zal zgn. nerveus moeten zijn, de andere een zgn. flinke jongen, enz. doch dit toneelstuk moet redelijk blijven.

Enige krijgsgevangenen moeten documenten, bij voorkeur in een vreemde taal, bij zich hebben, waaruit al dan niet gegevens zijn te putten.

Tevens dient te worden nagegaan of "niet gebriefde" krijgsgevangenen zich houden aan het alleen geven van naam, rang, registratienummer.

Mochten deze gevangenen toch meer vertellen, dan dient dit aan hun kameraden kenbaar te worden gemaakt en deze kameraden moeten op één of andere wijze hiervan, de nadelige gevolgen ondervinden. De correctie van de pratende krijgsgevangenen door hun eigen kameraden volgt dan vanzelf.

Voorbeeld:

Pietersen wordt krijgsgevangen genomen en behoort niet tot de zgn. gebriefde krijgsgevangenen welke wel een verhaal mogen vertellen.

Indien de ondervrager Pietersen aan het praten krijgt, dan zou daar bijv. uit kunnen komen:

opvoer eten te . . . . . met truck
langs . . . . . weg.

Hierop wordt een tevoren gereed gemaakt pamflet ingevuld, waarin wordt medegedeeld, dat Pietersen overtuigd is van de noodzaak tot medewerken en dat hij het nodig vond de opvoer van het eten van de compagnie te verstoren tengevolge van zijn mededelingen, verstrekt tijdens de ondervraging.

De etonstruck wordt 2 uur opgehouden door een "vijandelijke"

patrouille en de pamfletten worden door iemand van de leiding onopvallend verspreid.

Het geheel kan nog als een onderdeel van de psychologische oorlogvoering dienen.

De compagnie weet dat Pietersen oorzaak is van 2 uur te laat eten en hij zal in de toekomst nooit meer doorslaan en ook de anderen weten dit nu beter dan ooit.

Dit voorbeeld moet met zorg worden gespeeld. Het dient alleen een les te zijn, maar moet de positie van Pietersen in de compagnie niet onmogelijk maken.

Vóór de oefening aanvangt dient te worden gewaarschuwd tegen het "praten als krijgsgevangene".

c. Documenten.

Bij te houden oefeningen, dient het aspect "gevonden documenten" te worden ingelast.

De oefenende troepen kunnen deze documenten aantreffen:

- op krijgsgevangenen
- in de "vijandelijke" opstellingen
- in buit te maken voertuigen.

Deze documenten moeten zoveel mogelijk in een vreemde taal zijn gesteld. Zij worden bij bataljons- en hoger niveau-oefeningen afgevoerd naar de S2-sectie, welke een ondervraagploeg ter beschikking heeft (bijv. van 101 MIDCompagnie)

Bij de oefeningen in klein verband komen ze terecht bij de oefenleiding, bijv. met de krijgsgevangenen, of ze worden ergens zonder meer gevonden. Daarbij wordt dus alleen de behandeling nagegaan.

Wel dient altijd de eenheid, welke ze vindt, aan te tekenen, waar ze zijn gevonden.

d. Buit.

Laat in een oefening eens een wapen of voertuig in het terrein buitmaken. Ook bij de krijgsgevangenen kan buit worden aangetroffen.

De organische wapens blijven bij de krijgsgevangenen overeenkomstig de bepalingen; maar indien een krijgsgevangene een onbekend wapen of apparaat of iets wat daar op lijkt, bij zich heeft, kan in de oefenstukken worden bepaald, dat dit voorwerp moet worden behandeld als buit.

Zie eens wat er verder mee gebeurt?

Maak zelf enige vreemdsoortige apparaten, bijv. lijkende op radiologische meet-apparatuur of radar en laat dit buit maken.

e. De bataljons Verkenningsgroep.

Laat behalve de normale taken, (het bomannen van waarnemingsposten en patrouilles) leden van deze groep indelen bij de compagnies commandogroep en optreden in de waarnemingspost en als inlichtingenman bij de compagnie. Alle meldingen betreffende "vijand" en terrein worden door hen gemeld, zodat de compagniescommandant zijn handen vrij heeft voor het gevecht.

U zult verbaasd staan over de resultaten en ook over de reactie van de compagniescommandant. Deze zal zo'n ploeg of verkenner bij iedere actie willen hebben.

Deze m.i. zéér belangrijke taak wordt nog onvoldoende beoefend.

Veiligheid.

De vele veiligheidsaspecten kunnen in iedere oefening worden ingelast en zijn hiervan een integrerend deel.

Voorbeelden van mogelijke oefen-aspecten kunnen ook geput worden uit het voorgaande artikel.

De S2 kan adviserend en controlerend optreden.

Hij kan speciale veiligheidschecks bij de oefeningen inlassen, bijv. het controleren van wachten en posten te velde. Hij zou in dit geval het personeel van de verkenningsgroep op kunnen laten treden als:

- vijand
- burger
- eigen patrouille welke terugkeert.

Hij kan pamfletten op heimelijke wijze laten verschijnen en geruchten laten verspreiden.

Hij kan militairen zgn. laten uithoren door in burger geklede personen.

Hij kan een vreemde snoeshaan in een bataljonscommandopost laten rondhangen, die veel belangstelling heeft voor de oefening en overal militairen uithoort.

De militair moet een zekere mate van achterdocht worden aangekweekt. Hij moet correct maar juist optreden. In twijfelgevallen moet hij legitimatie vragen en zich daarbij niet van de sokken laten praten.

Hij moet nauwkeurig zijn consignes nakomen indien hij met wachtdienst belast wordt.

Iedere militair moet ogen en oren goed open houden.

Hij moet zijn commandant inlichten als hij iets vreemds bemerkt of als er militairen rondhangen, welke niet tot de eenheid behoren. Let wel: de eenheid kan natuurlijk ondersteuning krijgen bij een actie. Laat niet iedere vreemde militair direct als spion beschouwen, maar licht de mensen tevoren over hen in. Een check op deze ondersteuning blijft natuurlijk nodig.

Camouflage contrôle door middel van luchtfoto's met de Linhof-camera door de groep lichte vliegtuigen, werkt altijd zeer efficiënt. De foto's kunnen nog tijdens de oefening worden afgeworpen en getoond.

INLICHTINGENASPECTEN BIJ OEFENINGEN IN KLEIN VERBAND.

Ook al zijn de lessen gegeven, dan nog is het nuttig enkele facetten hiervan direct vóór een oefening nog even te herhalen door enkele vragen te stellen.

Behandel niet teveel zaken tegelijkertijd.

Laat het behandelde onderwerp in de oefening tot uiting komen.

Voorbeeld 1:

1 Pel-ACie heeft oefening: peloton in de aanval.

Het peloton is te 0930 uur op het oefenterrein aangekomen en heeft 15 minuten rust.

De sm-toeg inln krijgt van de pc de gelegenheid nog even door te nemen:

documenten en krijgsgevangenen.

Hij stelt enige vragen. Licht nog enige punten toe en zorgt dat bij de "vijand" documenten te vinden zijn en dat krijgsgevangenen zullen worden gemaakt. Een fictieve kooi $\pm$ 500 m achter het beginpunt oefening wordt aangegeven. Het hoofddoel - de aanval - wordt normaal uitgevoerd, doch de behandeling van $\pm$ 2 krijgsgevangenen wordt ook beoefend. Dit wordt op deze manier normaal.

Voorbeeld 2:

3 Pel-CCie heeft oefening: peloton in de verdediging.

Het peloton heeft de aanwijzingen op het oefenterrein ontvangen om zich ter verdediging in te richten.

De S2 is aanwezig en bespreekt met het peloton:

- camouflage
- gebruik wachtwoord.

Ook dit weer in vraagvorm en aanwijzingen.

Tijdens de oefening kan het volgende worden beoefend:

De S2 heeft een aanvraag ingediend om te 1600 uur, als het peloton gereed is met het inrichten van de opstelling, een foto te laten nemen door de lichte vliegtuigen. De polaroidfilm-foto kan direct worden gedropt en kan worden getoond. Een betere camouflage-contrôle is er niet.

Intussen heeft de verkenningsgroep, de gehele oefening, als "vijand" waargenomen, zonder dat de groep zelf weet, wat er precies wordt beoefend.

De verkenningsgroep zendt tevens een patrouille uit om de wachtposten op hun qui vive te doen zijn en ook dit aspect zelf te beoefenen.

Instructie aan kader.

Het is voor de S2-sectie niet doenlijk bij iedere pelotons-oefening aanwezig te zijn.

Een enkele extra les aan kader en officieren is dus gewenst.

De lessen moeten zodanig gegeven worden, dat kader en officieren het voorgaande zelf tijdens de oefeningen kunnen toepassen en de taak van de S2 zoals in de voorbeelden 1 en 2 gegeven,

zelf ter hand kunnen nemen.

Zie hiervoor ook brief C-1 LK, nr G3/37933, d.d. 23 apr 59
Inlichtingenlessen, verspreid tot op compagniesniveau.

Patrouillegang.

De S2 kan bij de patrouille-opleiding zeer goed worden ingeschakeld. Laat hem oefeningen maken en leiden (cq. doen leiden). Een eenheid welke goed patrouille loopt, is altijd te velde een goede eenheid onder alle omstandigheden. De patrouille-opleiding verhoogt de terreinvaardigheid, het improvisatievermogen en het initiatief.

Er wordt aanbevolen deze oefeningen te doen uitvoeren tegenover andere oefenende troepen.

Hetzelfde geldt voor de waarnemingspost-oefeningen.

Op dit onderwerp wordt niet verder ingegaan.

Naschrift van de redactie.

Wellicht kan één van U, lezers, eens een artikel inzenden ten aanzien van het onderwerp: "de patrouille opleiding bij de troep met voorbeelden van patrouille-oefeningen".

De redactie houdt zich aanbevolen voor alle copy welke de opleiding betreft.

De mate van geoefendheid hierin is bepalend of U als S2 Uw gegevens juist en snel binnen krijgt en of de veiligheid in de eenheid voldoende is.

6. WIJ VRAGEN UW AANDACHT VOOR:

PSYCHOLOGISCHE OORLOGVOERING

De prijsvraag in de Militaire Spectator over Psychologische oorlogvoering is een onderwerp bij uitstek geschikt voor de Sn2. Doe dus mee, want dit onderwerp is Uw onderwerp! Verdediging tegen Psychologische oorlogvoering is nl. een deel van de personeelsveiligheid. Heeft U het Voorlichtingsbulletin nummer 15 reeds gelezen? Het is zeer goed en geeft U wellicht stof om in veiligheidslessen te verwerken.

FILMS, GESCHIKT OM BIJ DE TROEP TE VERTONEN

		Draaitijd in minuten:
TF7-2550	Rapporteren van gegevens	30
BC-466	Behandeling van krijgsgevangenen	13
TF30-1493	Prisoners of war for intelligence (Engelse tekst)	27
TF30-1565	Military Censorship (Engelse tekst)	20
TF30-1966	Sovjet soldaat (Engelse tekst)	29
TF30-2102	A scrap of paper (gehele film is niet nodig)	43
-	Wij leven vrij (Regeringsvoorlichtings- dienst)	10
TF11-1976	Radioveiligheid (voor verbindingspersoneel)	29
TF7-1740	Verkenningpatrouille	32

GEBRUIK EPIDIASCOOP

Bij het legerkorps zullen epidiascopen worden opgelegd, welke U in bruikleen kunt krijgen, met dia's van Russisch materieel.

VOORSCHRIFTEN

U weet natuurlijk al dat het nieuwe handboek voor Russisch materieel is uitgegeven.

Het handboek Russische uniformen is in druk.

Voorschrift 30-15 Contra inlichtingen, zijnde een herziening van het oude 1292, is in druk. Het is geheel aangepast aan de stafdienst en een afzonderlijk hoofdstuk contra-inlichtingendetachementen bij legerkorps en divisie, is toegevoegd.

HOE TE HANDELEN ALS KRIJGSGEVANGENE

Het is, indien hiervoor maar enigszins tijd kan worden gevonden, goed, de soldaat eens te confronteren met dit onderwerp. Er is in bewerking een voorschrift "Kleine oorlog", waarin dit onderwerp geheel wordt behandeld.

Vooruitlopend daarop kunt U zich verdiepen in deze stof, welke op de SMID voorradig is, o.a. het zeer goede boekje "The US Fighting man's code", uitgave november 1955.

UIT BUITENLANDSE TIJDSCHRIFTEN

In het tijdschrift "Wehrwissenschaftliche Rundschau", uitgave september 1961 komen twee zeer interessante artikelen voor:

- Der Russische Soldat und seine Führung, blz 522.
- Die Vernehmung von Generaloberst Jodl durch die Sovjets, blz 534.

7. VOORBEELDEN UIT DE PRAKTIJK

Tijdens verschillende manoeuvres in Duitsland, waaraan Nederlandse troepen hebben deelgenomen, zijn de volgende aspecten op inlichtingengebied naar voren gekomen.

GRAND REPULSE.

Tijdens de manoeuvre "Grand Repulse" kreeg 1 Legerkorps met onder bevel een Engelse pantserdivisie, opdracht gelande Aggressor-eenheden (Engelse en Deense eenheden) te vernietigen. Daartoe werd eerst een opmars naar 's vijands bruggehoofd uitgevoerd en vervolgens de aanval hierop ingezet.

G2-1 LK had een goede tactische weer- en terreinstudie vervaardigd en aan de hand hiervan werden mogelijke aggressorweerstandslijnen bepaald, alsmede eigen opmarswegen en gebieden waar de pantserdivisie kon worden ingezet.

G2-1 LK had verder het voordeel, dat een goede luchtverkenning mogelijk was en luchtfoto's konden worden genomen. De interpretatie van deze foto's gaf de hoofdverdediging van de vijand met anti-tankwapens en mijnevelden weer.

Nadat de eigen voorste eenheden contact hadden gemaakt met het vijandelijk bruggehoofd, werd snel overgegaan tot actieve patrouillegang, teneinde detailgegevens te verkrijgen van de vijand.

Een patrouille ontdekte een vijandelijke jeep welke onbeheerd stond en wist hieruit documenten te bemachtigen. Deze documenten bestonden uit een artillerie-vuurplan en een OVO van de artillerie. Deze documenten werden na inlevering bij de bataljons-S2 direct doorgezonden naar de regiments-S2, nadat per radio reeds kennis was gegeven dat belangrijke documenten waren buitgemaakt.

De regiments-S2 waarschuwde de divisie-G2 dat belangrijke documenten onderweg waren en zond een liaisonofficier met de stukken direct door.

De divisie zond ze op zijn beurt door naar het legerkorps, waar ze werden vermenigvuldigd en per licht vliegtuig weer werden afgeworpen bij divisie en regiment.

Vanaf de aankomst op het bataljon, tot terugontvangst op het

regiment van een copie, nam deze werkwijze ongeveer $3\frac{1}{2}$ uur in beslag.

Een lso was beschikbaar, het lichtdrukapparaat stond met bediening klaar, een licht vliegtuig was gereserveerd.

Dit is een voorbeeld van hoe het kan.

De gehele groepering van de vijand was uit de documenten te analyseren, alsmede de juiste voorste lijn. De artillerie ondersteuning was geheel bekend en de artilleriebestrijding had zo kunnen worden ingezet.

Het zou nog meer efficiënt geweest zijn, indien de vermenigvuldiging op divisieniveau had plaatsgebonden met voldoende exemplaren voor het regiment, de divisieartillerie, het legerkorps, de legerkorpsartillerie en de novendivisie.

De divisie had hiervoor toen nog geen apparatuur.

Wat ontbrak, was de aanduiding waar het stuk was buitgemaakt. In dit geval was dit gelukkig niet zo belangrijk. Het betrof nl. het gehele artillerievuurplan.

BATTLE ROYAL.

Tijdens deze manoeuvre viel een Engels en een Nederlands legerkorps aan van Noord naar Zuid door het TEUTOBURGERWALD.

Daar de weerstand in het Nederlandse vak gering was, bereikte 1 Legerkorps snel de EMS doch moest hier halthouden, daar het (Br) LK het TEUTOBURGERWALD nog niet had overschreden.

Het Nederlandse legerkorps had hierdoor een open linkerflank en de vijand beschikte over een pantserdivisie.

G2-1 LK hield dus rekening met een tegenaanval op onze linkerflank.

Er werd door de divisie een melding doorgegeven, dat op de linkerflank inderdaad grote aantallen tanks waren gesignaleerd, vermoedelijk ter sterkte van twee pantserbrigades.

G2-1 LK liet een licht vliegtuig direct een verkenning uitvoeren ter bevestiging. De legerkorps-reserve, waarop leger een claim had, werd verzocht ter beschikking te worden gesteld van 1 Legerkorps.

Een half uur later kwam bericht van de divisie, dat het bericht

niet juist was, hetgeen het lichte vliegtuig enige tijd later bevestigde.

Wat was er nu allemaal gebeurd?

Een patrouille van het linkerbataljon had tankgeraas gehoord en één tank gezien (bleek een eigen Engelse tank te zijn, terwijl Aggressor over Patton-tanks beschikte). De bataljons-S2 belde direct het regiment, dat de vijand zich met tanks op de linkerflank bevond. Regiment belde door, onz. enz.

Ieder niveau deed er iets bij want het was immers redelijk om aan te nemen, dat dit de verwachte aanval was.

Het juist waarnemen en rapporteren was dus onvoldoende geweest. Men kende de verschillende tanks niet. Er werd niet getracht bevestiging te krijgen, wat met een licht vliegtuig van het regiment direct had kunnen gebeuren. Gelukkig ontdekte men tijdig de fout, daar de divisie-G2 wél zocht naar bevestiging. Hij meende echter het bericht toch te moeten doorzenden, vòòr hij bevestiging had. Was het woord "vermoedelijk" vooraan gesteld bij de melding, dan was er niets gebeurd. De melding had moeten luiden "Vermoedelijk groot aantal tanks dáár en dáár, bevestiging hiervan volgt".